

ARAUAK ETA MUGAK FAMILIAN.

Nola ezarri modu asertiboan.

Leyre Cano

Guraso trebakuntza eta
bidelaguntza bakarkako saioetan

644850506 - info@leyrecano.com

ZER AZTERTUKO DUGU?

- Arauak eta mugen nondik norakoak. Sarrera.
- Zertarako eta zergatik? Funtzioak.
- Nola?
- Guraso konsziente eta inspiratzaileak
- Emozio eta beharren zaintza
- Askatasuna eta mugen arteko oreka jolasean

HELBURUA

Familian harreman orekatu, osasungarri eta onuragarria izateko zer behar dugun ikusiko dugu, hori garatzeko beharrezkoak diren arauak eta mugak nola jarri landuz.

ETA ZU ZEIN HELBURUREKIN ZATOZ?
ZER BEHAR DUZU?

ARAUAK ETA MUGAK

● Harreman MUGAK beharrezkoak dira eta geure burua kokatzen laguntzen digute. Nor garen eta nor ez garen ikasteko balio digute.

● ARAUAK inposatu edo onartzen diren printzipioak dira, jarrera bat zuzentzeko edo ekintza bat egin edo horren garapen egokia bermatzeko.

ARAUAK ETA MUGAK

Autokontrol eta autoerregulaziorako: haurrak ezinegona sentitzen duenean, dena nahi dutenean mugarik gabe... lagungarriak izango zaizkie mugak.

Gizarteratze prozesurako garrantzitsuak dira, eguneroko bizitzako errutinak lagungarriak izango zaizkielarik.

Segurtasuna sentitzeko, errutinek, arauak eta mugek ordena emango diote eta horrek segurtasuna senti arazako die.

**KONFIDANTZA ETA
SEGURTASUNA**

**TINKOTASUNA ETA
MAITASUNA**

ARAUAK ETA MUGAK:

ZERTARAKO ETA
ZERGATIK?

FUNTZIOAK:

Haurrak babesteko

Segurtasuna ematen dielako (fisikoki
nahiz emozionalki)

Erreferentzia funtzionalak sortzen
laguntzeko

Balio edo printzipioak sortzen laguntzen
dielako

Gizartean bizitzen laguntzeko

ARAUAK ETA MUGAK:

ZERTARAKO ETA
ZERGATIK?

FUNTZIOAK:

Haurrak "agindu" ezkerro, gurasoa baino boteretsuagoa sentitzen bada, ez da babestua sentituko

Bere muga propioak eraikitzen joango da, bere burua gidatzen joateko

Mugarik gabe, utzikeria edo zaindu gabe, sentituko direlako, galduta.

Autokontrola garatzeko

ARAUAK ETA MUGAK:

NOLA JARTZEN DITUGU?
ETA NOLA MANTENDU
ETA ZAINDU?

ZAINZA, BABES
ETA HEZIKETARAKO
DISEINATUAK

Mezu argi eta laburrak. Koherenteak.

Errealista eta tinkoak, sendoak.

Nahitaezko, beharrezko eta
garrantzitsuak

Maitasuna ala goxotasuna galdu gabe,
agresibitatean erori gabe. Neutraltasuna
mantenduz.

Ekidin zehaztugabekoak eta laxoak.
Baita zurrun edo zorrotzegiak.

ARAUAK ETA MUGAK:

NOLA JARTZEN DITUGU?
ETA NOLA MANTENDU
ETA ZAINDU?

ZAINZA, BABES
ETA HEZIKETARAKO
DISEINATUAK

Gorputz adierazpena zaindu, ahozkoa ez den komunikazioa

Presentzia gakoa da. Esaten dudana gain, zer transmititzen dut, ikustezina den horretan?

Bikote ala bidelagunen arteko adostasuna, kontsetsua beharrezkoa da

Hitza mantendu behar dugu. Baiezkoa ala ezezkoa bukaerarte mantendu, tinkotasuna eta koherentzia bermatu

Geure hanka-sartzeak onartu, barkamena eskatu eta horiek ez errepikatzeko aldaketak egin

Gu eredu izan behar gara

Zer ikusi hura ikasi

NOLA?

KOMUNIKAZIO
ASERTIBOA

BARNE BOTEREA MANTENDU

Benetan guk nahi deguna, guk nahi degunean egin dezatela nahi al dugu?

Bere boterean dauden haur kontzienteak hezi nahi ditugu ala sumisoak?

"Ez" esatearen garrantzia eta frustrazioaren bizipenaren bidelagun izatearen garrantzia.

Non kokatzen naiz komunikatzeko? Karpman-en triangelu dramatiko

Ni + zu -

Behar ez denean edo
esfortzu handiz laguntzen du.
Laguntzen dituenak gehiegi
babesten ditu.

"Salbatzailea"

"Erasotzailea"

Ni + zu -

Besteen hanka-sartzeengatik
haserretzen da eta besteak
gaizki tratatzen ditu.

Biktima

Ni - zu +

Zailtasunen aurrean hurren
paperean jarduten da eta
jasotako tratu txarrarengatik
gorrotoa gordetzen du.

**Non kokatzen naiz komunikatzeko garaian?
Karpmaen triangelu dramatiko**

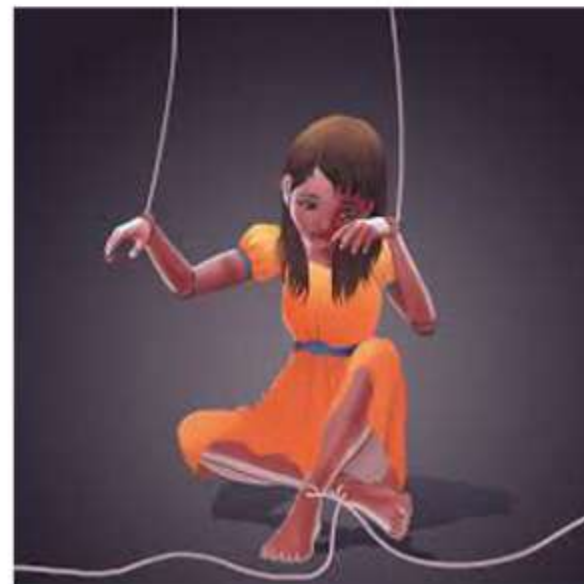
SALBATZAILE gisa

ASERTIBOKI ETA ENPATIAZ
KOMUNIKATUZ
NIRE BOTEREAN,
ZENTRATUA

ERASOTZAILE gisa

BIKTIMA gisa

“Biktima”

NOLA IZAN GURE EKINTZEN BITARTEZ INSPIRATZEN DUTEN GURASO KONSZIENTEAK

"Presentzia"ren garrantzia

Geure zentruan egonda, geure barne
botere edo botere pertsonala eutsiz

Geure historia, haurtzaroko
esperientziak behatu eta ulertuz,
digerituz, gaindituz.

ARAUAK ETA MUGAK

Maiz baietz esatea erresagoa izan daitekeen arren, arrazoitutako ezezkoak mesedegarriak izan ohi dira.

Ereiten dituzuen haziak jasoko dituzue. Haurtzaro -nerabetzaro lotura.

Auto-erreferentzia kontziente eta asertiboa: beste gurasoen aholku eta ideiak entzutea interesgarria izan daiteke. Era beraen, azken erabakia norberarena da. Norberak bere irizpideak ezartzea beharrezkoa da.

ARAUAK ETA MUGAK

Entzunak, ikusiak, babestuak eta ulertuak izateko beharrak asebetete

Komunikazioaren garrantzia. Azaldu zergatiak, zenbat, noiz eta nola.

Jolasa eta sormena arauak eta mugak ezartzerakoan

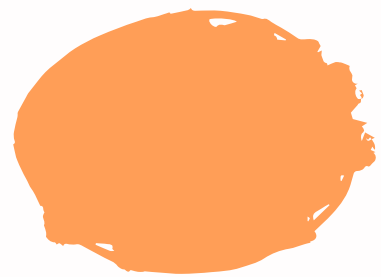

Perfektzionismo, frustrazio eta errudun sentimenduak: kontuz, hankasartzeak egongo dira, ekidin errudun sentitzea. Geure buruari ere mugak jartzeko behara dugu. Perfektua baino opitmoa ere erabili behar dugu.

Seme-alaben jokaera eta
jarrerak famililaren
osasun eta ongizatearen
termometroa izango dira

Nola zaintzen ditugu seme-alaben
EMOZIO ETA BEHARRAK
muga eta arauak jartzen ditugunean?

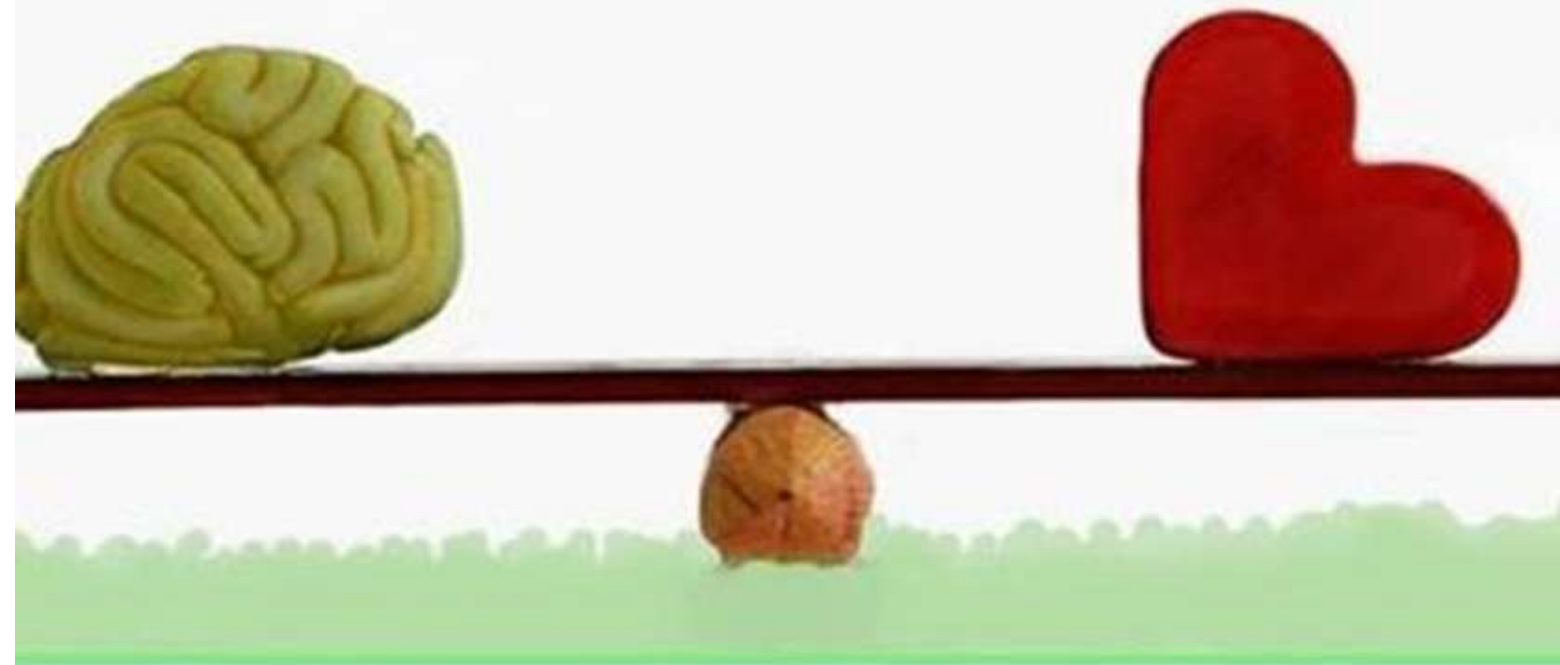

Nola jarduten
garen zaintzea
garrantzitsua da

**Educar la mente
sin educar al corazón
no es educar en absoluto**

ARISTÓTELES

JARRERA EDO JOKAERA(K)

EMOZIOA(K)

BEHARRA(K)

Asetuak edo asetu gabeak

SINISMENA(K)

*Mundua ikusteko bakoitzak dituen betaurreko edo filtro pertsonalak
(kultura eta bizipen propioetatik baldintzatuak)*

EMOZIOEN TXOKOA

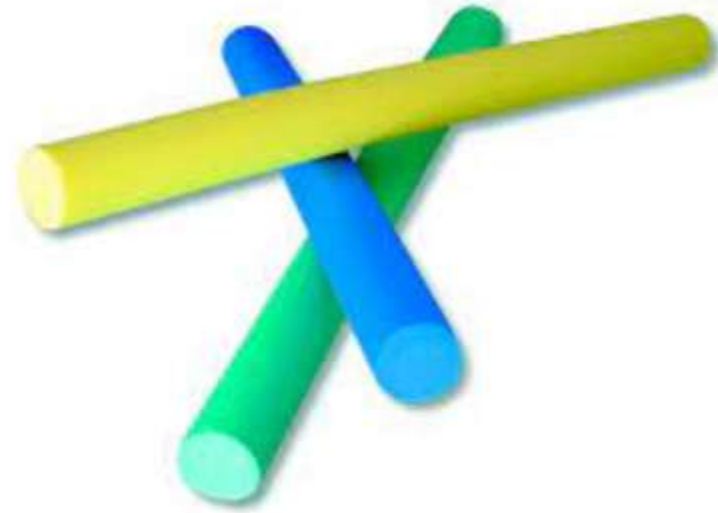
<http://areatzaherrieskola.blogspot.com/>

EMOZIOEN TXOKOA

EMOZIOEN TXOKOA

EMOZIOEN TXOKOA

NERABE ETA HELDUENEN HASERRE/EMOZIOEN KUDEAKETA

Garraxi egin, dantzatzuz askatu, ariketa fisikoa, puching balla jo, txurroarekin kojn bat jo, 3 aldiz sakon arnasa hartu, margotu, papera puskatu...

KOMUNIKAZIO EZ BORTITZA

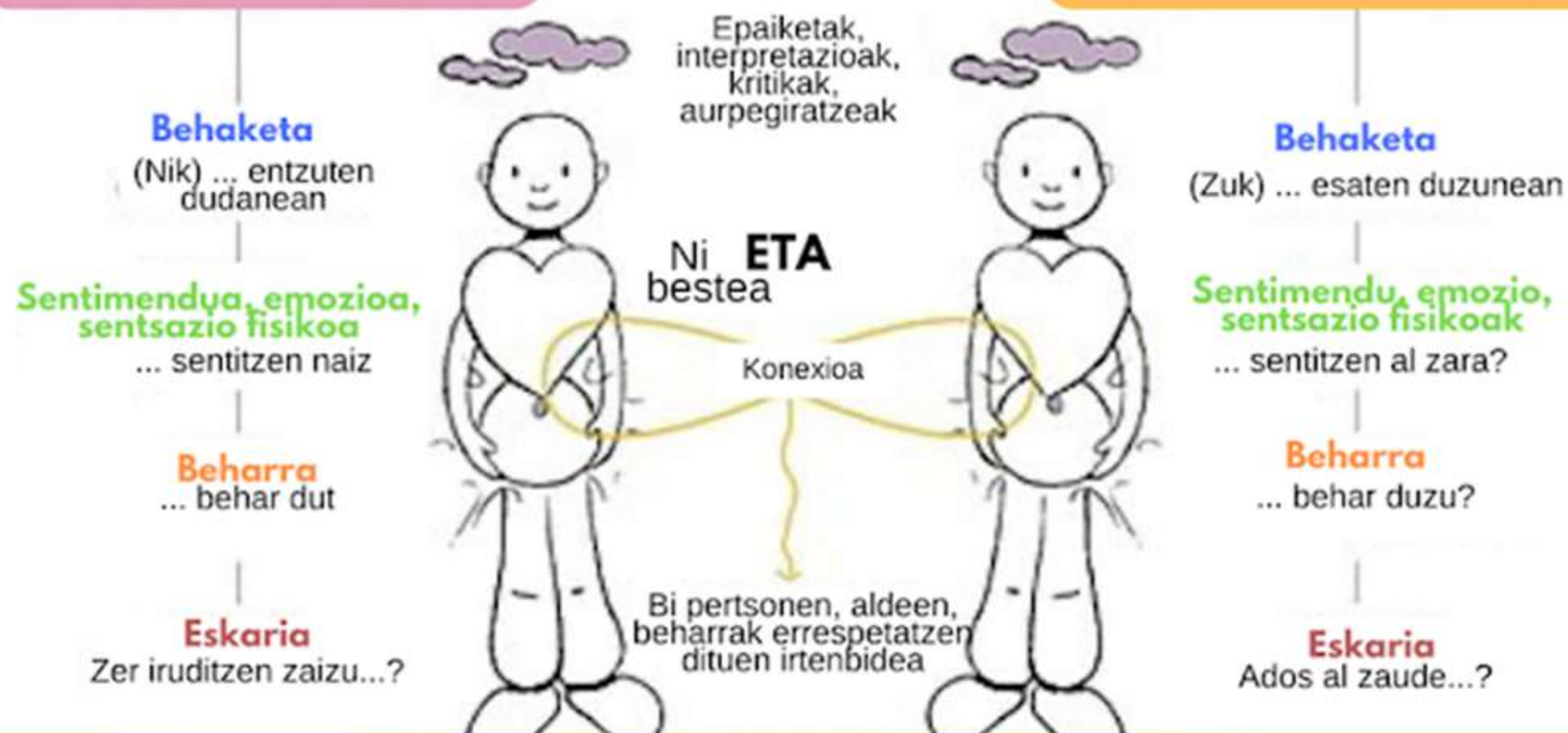
Marshall Rosenbergekin proposatutako prozesua

NORBERAREKIKO ENPATIA ADIERAZPEN AUTENTIKOA

Argi entzun eta espresatu
nere barruan gertatzen dena
epaitu eta exijitu gabe

ENTZUTE AUTENTIKOA

Bestearengan gertatzen dena
enpatiaz entzutea
epaitu eta exijitu gabe

INTENTZIOA: IREKITASUN ETA ONBEROTASUNA

EGOERA ETA ADINERA MOLDATU

Nor daukagu parean? Adina, gaitasun eta garapen etapa kontutan izan

Zein da gure rola? Zaintza eta babesak, emozio eta beharrak asebetete

Arau eta mugen komunikazioa moldatu eta bermatu

*Ikusi bukaeran, haurren garapenaldiak

ADI ETA KONTUZ TEKNOLOGIA BERRIEKIN!
ARAUTU, MUGATU ETA GERTUKO JARRAIPENA BURUTU

Talde lana

Koherentzia, batasuna, elkarrizketa eta negoziaketaren garrantzia.

Familian jolastearen garrantzia. Sormena eta humore gako.

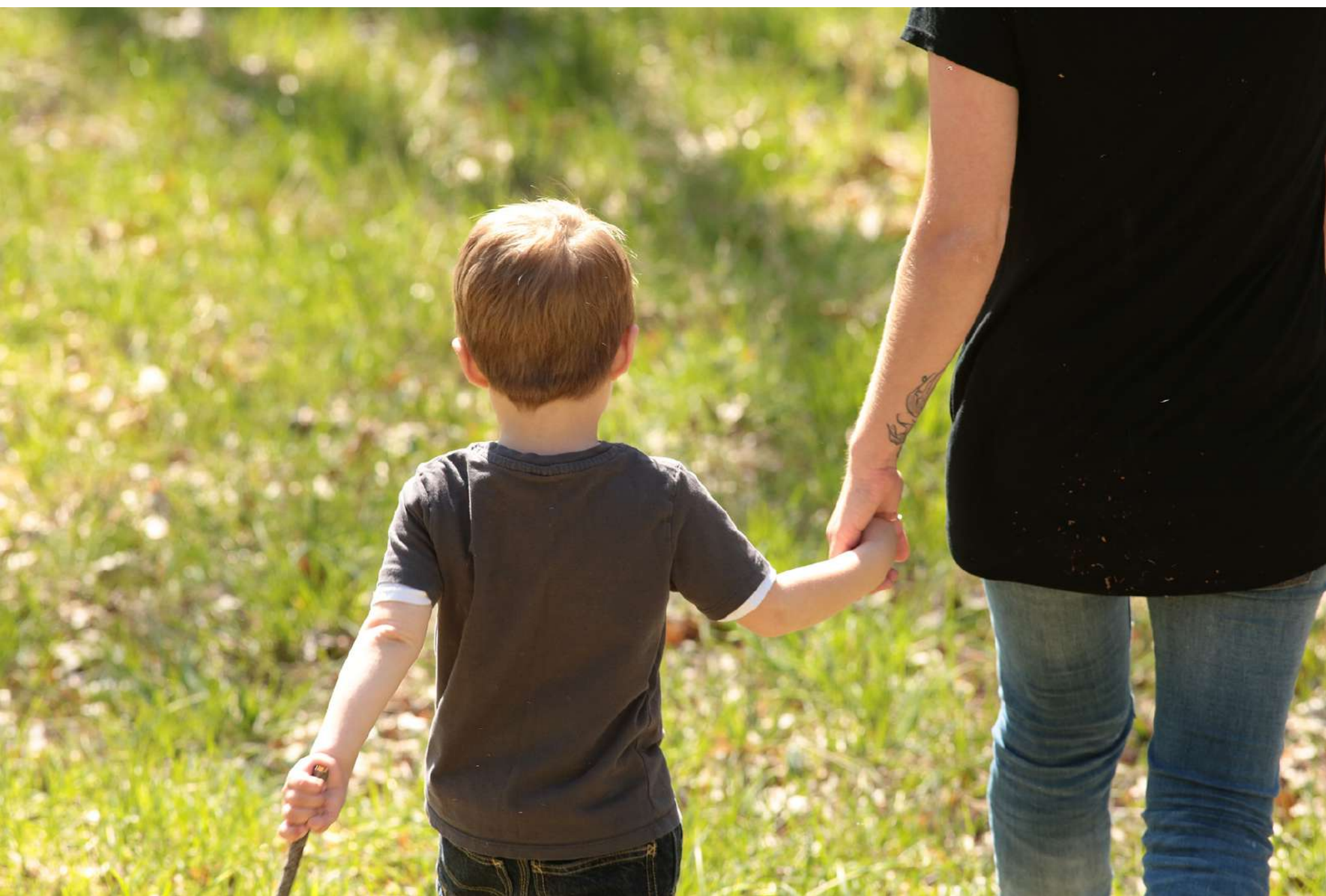
Bikotea edo haurraren bidelagunak talde kohesionatu sendo bat izan behar dute. Bat egin eta norabide berean jardun

LABURBILDUZ

PRESENTZIA + ASERTIBITATEA +
BARNE BOTEREA-NIRE ZENTRUTIK
JARDUN.

● %100ean TINKOTASUNA %0
agresibitate edo bortizkerai

● Entzunak, ikusiak, ulertuak eta
MAITATUAK sentitzeko beharra asebete

● Arauak eta mugak ARGI ezarri +
ondorio logikoak adostu + FAMILIA
BILERA/ASANBLADAK

● Errutina eta transizioen garrantzia,
tinkotasuna eta bidelaguntza gehi
JOLASA, LUDIKOTASUNA gehitu

● Frustrazioa kudeatzeko gaitasuna,
autoerregulazio eta autokontrola garatu

● Heldu erreferentearen funtzioak:
MAITASUNA eta TINKOTASUNA,
ZAINTZA eta SEGURTASUNA

● ZER IKUSI HURA IKASI.

● Hezkuntza estiloak + NORBERAREN
EMOZIOEN kudeaketa

ESKERRIK ASKO

Leyre cano, psikopedagogia,
formakuntza eta bidelaguntza

ifno@leyrecano.com

644 85 05 06

www.leyrecano.com

HAURRAREN GARAPEN ALDIAK

0-3 URTE

*Garrantzitsua da garai honetan haurrak mundua “ona” dela bizitzea, honela ireki egiten baita, ziur sentitzen da eta honela hazi egiten da.

- Amarekin lotura handia.
- Gorputza erabili munduarekin harremantzeko.
- Muga fisikoen beharra.
- Imitazioaren bidez ikasten dute.
- Pentsamenduaren gaitasun basikoen garapena.

○

HAURRAREN GARAPEN ALDIAK

0-3 URTE

- 0-1 urte: Espazioaren konkista. Zutik egotearen gaitasuna.
- 1-2 urte: Eskuak libre. Eskuen bitartez mundua manejatzen dut.
- 2 urte: Hizkuntza berbala. Komunikatzeko gaitasunaren konkista.
- 2-3 urte: Nla eta EZetzaren garaia. Amarengandik banaketa. Bakarkakoaren sentazioa (NI NAIZ). Oroitzapenak izaten hasten gara, (lehenago ez amarekin bat delako oraindik).
- 3 urte inguru:
  - Pentsamenduaren gaitasun basikoen hastapena.
  - Urrearen garaia: 3 garapen nagusiak: ibili, hitz egin eta pentsatu.

HAURRAREN GARAPEN ALDIAK

3-6/7 URTE

*Garrantzitsua da garai honetan haurrak mundua "ona" dela bizitzea, honela ireki egiten da, ziur sentitzen da eta honela hazi egiten da

- Mundua esploratzeko gogoia. Ez daude hain "barruraka", kanporaka baizik.
- Imitazioaren bitartez esperimendatzeatik, haien esperimendu propioetara esperimendatzea igarotzen dira.
- Fantasiaren garaia da. Haien mundu fantasiokoak erabiltzen dituzte mundu erreala uletzeko eta honekin harremantzeko. Garai honetan esku hartze emozional bat egiten dugunean, honen fantasiatik egiten dugunean, haurrak errazago konekatzten du landu beharrekoarekin.
- Berekoikeriatik besteen tokian jartzeko gaitasuna garatzen hasten dira (5 urteetatik aurrera gutxi gora behera)

HAURRAREN GARAPEN ALDIAK

7-12/13 URTE

- Logikaren erabilera.
- Pentsamendua ekintza zehatzetan zentratzen da, abstraktua lantzeko gauza zehatzak erabiltzea erreztasuna emango die.
- Arauak egiteko garaia. 7-11 urte inguru haurrek denbora asko igarotzen dute arauak jartzen, kentzen eta hauen ondorioak bizitzen (haien artean, jolasetan eta abar.) Honek, ekintza guztien atzean ondorioak daudela barneratzen laguntzen die.
- Garai bizia, erritmoduna.

HAURRAREN GARAPEN ALDIAK

7-12/13 URTE

- Garapen psikologikoa. 7 urteetatik aurrea gure neokortexa (garunaren azaleko kapa) garatua dago, beraz arrazoia bere osotasunean erabiltzen hasiko dira. Urteekin garatzen den esparrua da.
- Erreferente ezberdinak: irakaslea, idoloak... Gurasoengandik “banatzen” jarraitzen dute.
- Kanpo errealitatearekin harremana, mundua erakargarria da haientzat.
- Mundua ulertzeko gaitasuna izaten hasten dira.

HAURRAREN GARAPEN ALDIAK

7-12/13 URTE

9 urte inguruan “krisi” sakona dute: Haurra mundua berak pentsatzen zuen baino gogorragoa dela konturatzen hasten da. Bere sostengua izan behar dugu hor. Bera bizitzaren alde zail horri aurre egiten ari dio eta honek adorea eskatzen du, beraz gure laguntza behar du. Garai honetan gurasoen figura ezeztatzen egon daiteke, haienganako ezezko etengabea. Izan ere, zalantzan jartzen hasten da bere inguruko hainbat alderdi eta gurasoak alderki potente bat dira.

HAURRAREN GARAPEN ALDIAK

14-21 URTE: "Ber-jaiotzea"

- Mundua ulertzeko **teoria propioak** garatzeko gaitasuna.
- **Egiaren epea.** Munduaren "egia" bilatzen dugu. Honetarako hainbat korrante jarraitzen ditugu.
- Kuadrila, tribua, taldearen perteneztiaren garrantzia.
- Indibidualitatearen sorrerak du garrantzia garai honetan.
- *"Zein naiz ni mundu honetan?"*
- Gurasoen figuraren heriotza sinbolikoa gauzatzen da.

HAURRAREN GARAPEN ALDIAK

14-21 URTE: "Ber-jaiotzea"

18 urtekin nortasun krisi bizia eta sakona dugu.

Zein naiz ni? Zertara etorri naiz mundu honetara?

Era sinboliko batean gurasoen figura "hiltzen" hasten gara, gure banakortasuna sortzen hasteko. Gurasoei aurre egiten diegu... Krisi hau 21-22 urtekin finkatzen hasten da, berez.